

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VIENOS VALSTYBĖS RIBAS PERŽENGIANČIO
RIBOTOS ATSAKOMYBĖS BENDROVIŲ JUNGIMOSI ĮSTATYMO NR. X-1367
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS JURIDINIŲ ASMENŲ REGISTRO ĮSTATYMO
NR. IX-368 2, 4¹ STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo Nr. X-1367 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant perkelti 2019 m. lapkričio 27 d. priimtos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/2121, kuria iš dalies keičiamos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos, kiek tai susiję su vienos valstybės ribas peržengiančiu pertvarkymu, jungimu ir skaidymu (toliau – Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2121), nuostatas į nacionalinę teisę.

Įstatymo projekto tikslas – nustatyti aiškų teisinį reguliavimą, kuris leistų bendrovėms atlikti vienos valstybės ribas peržengiantį bendrovių pertvarkymą, jungimą ar skaidymą Europos Sąjungoje (toliau – ES), suderintą su darbuotojų, kreditorių ir dalyvių teisėtais interesais.

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2121 ir Įstatymo projektu siekiama sudaryti didesnes galimybes bei paskatinti vienos valstybės ribas peržengiantį bendrovių judumą ES.

Šiuo metu ES yra apie 24 mln. bendrovių, iš kurių apie 80 proc. yra ribotos atsakomybės bendrovės (apie 98 proc. ribotos atsakomybės bendrovių yra mažos ir vidutinės įmonės). Tačiau iki Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/2121 priėmimo nebuvo aiškos teisinės sistemos, kuri būtų leidusi tinkamai atlikti vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo procedūras. Naujas reguliavimas sudaro sąlygas bendrovių (ypatingai mažų ir vidutinių įmonių) platesnei veiklai vidaus rinkoje: galimybės augti, prisitaikyti prie besikeičiančių verslo sąlygų bei ieškoti galimybių naujose rinkose. Naujas reguliavimas svarbus taip pat tuo, jog vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo procedūros turi esminį poveikį darbuotojams, kreditoriams, dalininkams bei kitiems asmenims, todėl gerinant verslo sąlygas ir užkertant kelią galimiems piktnaudžiavimo procedūromis atvejams, labai svarbu tinkamai apsaugoti minėtų asmenų interesus ir teisėtus lūkesčius.

Kartu su Įstatymo projektu parengtas Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro įstatymo Nr. IX-368 2, 4¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas, kuriuo šis įstatymas papildomas nuostatomis, susijusiomis su duomenų ir informacijos keitimusi per Europos Sąjungos valstybių narių ir Europos ekonominei erdvei priklausančių valstybių centrinių, komercinių ir bendrovių registrų sąveikos sistemą (toliau – Registrų sąveikos sistema).

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Įmonių politikos departamento (direktorius Vaidotas Rudokas, vaidotas.rudokas@eimin.lt, tel. +370 640 92443) Įmonių teisės skyriaus (vedėjas Jaunius Petrauskas, jaunius.petrauskas@eimin.lt, tel. +370 658 89 106) darbuotojai.

3. Kaip šiuo metu yra teisiškai reglamentuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Lietuvos Respublikoje, kaip ir daugiau nei pusėje ES valstybių narių, nėra specialių teisės normų, reglamentuojančių vienos valstybės ribas peržengiantį pertvarkymą. Dėl to neigiamą poveikį patiria mažos ir vidutinės bendrovės, kadangi neturi pakankamai išteklių, kad galėtų atlikti

vienos valstybės ribas peržengiančias procedūras brangiais ir sudėtingais alternatyviais būdais. Dėl tokio teisinio reguliavimo nepakankamumo, dubliavimosi ar prieštaravimų skirtingose ES valstybėse narėse, suinteresuotų asmenų – darbuotojų, kreditorių ar smulkiųjų akcininkų, apsauga dažnu atveju tampa neveiksminga ir nepakankama.

Dabartinėje ES teisinėje sistemoje reglamentuojamos tik vienos valstybės ribas peržengiančio jungimosi taisyklės, kurios yra perkeltos į šiuo metu galiojantį Lietuvos Respublikos vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymą, o nuostatos dėl konsultavimosi su darbuotojais įgyvendintos Lietuvos Respublikos įstatymu dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi.

Kaip ir vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo atveju, daugiau nei pusėje ES valstybių narių, įskaitant Lietuvą, nėra specialių teisės normų, reglamentuojančių vienos valstybės ribas peržengiantį bendrovių skaidymą. Nesant patikimos vienos valstybės ribas peržengiančio skaidymo teisinės sistemos, bendrovėms sunku patekti į kitų valstybių narių rinką, skirtingi nacionaliniai reikalavimai apsunkina vienos valstybės ribas peržengiančių veiksmų organizavimą, tai tampa sudėtingu ir brangiu procesu. Net jei ES valstybės narės leidžia vykdyti vienos valstybės ribas peržengiantį bendrovių skaidymą, susijusios nacionalinės nuostatos dažnai skiriasi ir net prieštarauja viena kitai, o kai kuriose valstybėse narėse tiesioginis vienos valstybės ribas peržengiantis skaidymas apskritai nėra galimas.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų reglamentuoja ribotos atsakomybės bendrovių vienos valstybės ribas peržengiančio jungimosi taisyklės, tačiau jų vertinimas parodė, kad jas būtina keisti, kartu įtvirtinant vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo ir skaidymo taisyklės, kurių nebuvimas lemia teisinį nenuoseklumą ir teisinį netikrumą, o kartu ir naudojimosi įsisteigimo laisve apribojimus.

Įstatymo projektas, įgyvendinantis Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/2121, parengtas jame numatant galimybę vykdyti tris vienos valstybės ribas peržengiančias procedūras – pertvarkymą, jungimąsi ir skaidymą. Nepaisant to, kad procedūriniai žingsniai, siekiant atlikti vienos valstybės ribas peržengiantį pertvarkymą, jungimąsi ar skaidymą yra tokie patys, tačiau nustatant šių procedūrų teisinį reguliavimą neretai vartojamos skirtingos sąvokos, o minėtų procedūrų skirtumai ir ypatumai lemia tam tikrus reguliavimo skirtumus. Dėl to, Įstatymo projektu siūloma kiekvieną vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą reglamentuoti atskiru skyriumi. Manytina, kad toks Įstatymo projektu siūlomas procedūrų dėstymas lems lengvesnį teisės akto supratimą ir taikymą, leis orientuotis tik į konkrečiai pasirinktai procedūrai aktualias teisės akto nuostatas.

Dėl vienos valstybės ribas peržengiančių procedūrų – pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo

Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti naują vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą – pertvarkymą – tai ES valstybėje narėje įsteigtos bendrovės teisė perkelti savo buveinę į kitą valstybę narę išsaugant juridinio asmens statusą viso proceso metu. Bendrovei nereikėtų nutraukti veiklos, vykdyti likvidavimo procedūros ir steigti naujo subjekto atvykimo valstybėje narėje, kartu išvengiant būtinybės iš naujo derėtis dėl verslo sutarčių ir patirti kitų sunkumų. Pertvarkymas būtų ypač patrauklus mažoms bendrovėms, neturinčioms didelių finansinių išteklių, kad galėtų gauti brangią teisinę pagalbą arba įgyvendinti vienos valstybės ribas peržengiantį jungimąsi, todėl vienos valstybės ribas peržengiantis pertvarkymas būtų efektyvus sprendimas bendrovėms, norinčioms persikelti iš vienos valstybės narės į kitą. Siūloma nustatyti aiškią vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo procedūrą, užtikrinant, kad būtų tinkamai parengti tokio pertvarkymo dokumentai, apsaugoti tokios bendrovės dalyviai, darbuotojai ir kreditoriai, taip pat užtikrinant, kad vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo teisėtumą patikrintų, visų pirma, išvykimo

valstybės kompetentingos institucijos ir, antra, atvykimo valstybės narės kompetentinga institucija, atsižvelgdama į gautą informaciją ir dokumentus. Itin svarbus šios procedūros elementas būtų tai, kad ji užkirstų kelią vienos valstybės ribas peržengiančiam pertvarkymui tuo atveju, kai nustatomas piktnaudžiavimas – kai pertvarkymas (taip pat jungimosi bei skaidymo atvejais), būtų priemonė, kuria būtų siekiama gauti neteisėtų mokesčių lengvatų ar nepagrįstai apriboti įstatymuose ar sutartyse įtvirtintas darbuotojų, kreditorių ar mažumos dalyvių teises. Vienos valstybės ribas peržengiantis pertvarkymas neturėtų sudaryti galimybių apeiti valstybėje narėje, kurioje po vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros turėtų būti įregistruota bendrovė, galiojančių įsisteigimo reikalavimų. Pavyzdžiui, bendrovė turėtų įgyvendinti reikalavimą turėti buveinę atvykimo valstybėje narėje, tačiau vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo atveju tokių sąlygų taikymas atvykimo valstybėje narėje neturėtų daryti poveikio pertvarkytos bendrovės kaip juridinio asmens testinui.

Nors ES lygiu priimtose ir suderintose vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių jungimosi taisyklės vertintinos teigiamai, tačiau 2007 metais Europos Sąjungos valstybėms narėms perkėlus nuostatas į nacionalinę teisę, buvo atliktas vertinimas¹, kurio metu nustatyta, jog kreditorių ir dalyvių apsaugos taisyklės yra tik minimalios ir daugiausia procesinės, o iš esmės apsaugos klausimą palikta sureguliuoti nacionaliniais teisės aktais, kas nulėmė didelius skirtumus tarp ES valstybių narių, taip pat buvo ribota galimybė pasinaudoti supaprastinta tvarka. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/2121, taip pat ją įgyvendinančiu Įstatymo projektu siekiama ištaisyti minėtus trūkumus ir nustatyti, kad bendrovė turėtų užtikrinti vienos valstybės ribas peržengiančio jungimosi sąlygose numatytą kreditorių ir dalyvių apsaugą, taip pat dalyviai turėtų teisę pasitraukti iš bendrovės ir gauti tinkamą kompensaciją. Be to, siūloma įtvirtinti, kad darbuotojai būtų tinkamai informuoti apie vienos valstybės ribas peržengiančio jungimosi poveikį, taip pat numatytas elektroninių priemonių ir procedūrų naudojimas visos vienos valstybės ribas peržengiančio jungimosi procedūros metu, įskaitant ir vienos valstybės ribas peržengiantį pertvarkymą bei skaidymą. Siūlomos ir naujos supaprastintų procedūrų galimybės.

Įstatymo projektu siūloma įtvirtinti dar vieną naują vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą – skaidymą. Kaip ir vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo bei jungimosi atveju, vienos valstybės ribas peržengiantis skaidymas suteiktų bendrovėms galimybę pakeisti ar supaprastinti savo organizacinę struktūrą, prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos sąlygų ir pasinaudoti naujomis verslo galimybėmis kitoje ES valstybėje narėje. Atkreiptinas dėmesys, kad dėl procedūros sudėtingumo Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2019/2121 nebuvo įtvirtinta vienos valstybės ribas peržengiančio skaidymo sistema, pagal kurią bendrovė perduotų turtą ir įsipareigojimus vienai ar daugiau veikiančių bendrovių, todėl Įstatymo projekte siūloma reglamentuoti tiek dalinį, tiek visišką vienos valstybės ribas peržengiantį skaidymą, taip pat skaidymą atskiriant, kurio metu būtų steigiamos tik naujos bendrovės.

Dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros (pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo) sąlygų, jų vertinimo

Įstatymo projekte (3, 15, 28 straipsniai) siūloma nustatyti, kad visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą pradėti vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą, bendrovės valdyba (jeigu valdyba nesudaroma – vadovas) turėtų parengti siūlomos procedūros sąlygas, kuriose turėtų būti pateikta svarbiausia, su procedūra susijusi ir įstatyme įtvirtinta, informacija tam, kad vykdant vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą būtų atsižvelgta į visų suinteresuotųjų subjektų teisėtus interesus.

Įstatymo projektu (4, 16 ir 29 straipsniai) siūloma įtvirtinti, kad vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygas vertintų nepriklausomas ekspertas – audito įmonė. Procedūros sąlygų vertinimas galėtų būti neatliekamas, jeigu vienos valstybės ribas peržengiančioje procedūroje dalyvaujančios bendrovės visų akcijų savininkas būtų vienas asmuo arba kai su tuo

¹ COM(2015) 550 final. Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Bendrosios rinkos tobulinimas: daugiau galimybių piliečiams ir įmonėms“.

sutiktų visi dalyviai. Nepriklausomo eksperto vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygų vertinimo ataskaitoje turėtų būti: 1) nurodyti metodai, panaudoti siūlomai piniginei kompensacijai apskaičiuoti; 2) pateikiamos išvados dėl metodų tinkamumo vertinant piniginę kompensaciją, nurodant jos vertę taikant konkrečius metodus, taip pat nuomonė dėl panaudotų metodų poveikio nustatytai vertei; 3) apibūdinami kilę vertinimo sunkumai; ir 4) pateikiama nuomonė dėl piniginės kompensacijos pagrįstumo, kuri vertinama atsižvelgiant į bendrovės akcijų rinkos kainą arba bendrovės, įvertintos nepriklausomo turto vertintojo teisės aktų, reglamentuojančių turto vertinimą, nustatyta tvarka, vertę iki sprendimo dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros. Visą laikotarpį, prasidedantį ne vėliau kaip likus vienam mėnesiui iki visuotinio akcininkų susirinkimo, kurio darbotvarkėje numatyta priimti sprendimą dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros, bendrovės valdyba (jei valdyba nesudaroma – vadovas) turėtų sudaryti galimybę bendrovės dalyviams susipažinti su vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygų vertinimo ataskaita.

Pažymėtina, kad bendrovės atskleidžiama informacija turėtų būti išsami ir ja remiantis nepriklausomam ekspertui turėtų būti įmanoma įvertinti numatomos vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros poveikį, tačiau bendrovė atskleisdama vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygų vertinimo ataskaitą turėtų teisę neatskleisti joje esančios konfidencialios informacijos.

Dėl bendrovių valdymo organų narių ir nepriklausomo eksperto atsakomybės

Kaip ir reorganizavimo, vykdomo pagal nacionalinę teisę, atveju, Įstatymo projektu (14 straipsnio 3 dalis, 26 straipsnio 6 dalis, 39 straipsnio 9 dalis) siūloma nustatyti, kad bendrovės valdymo organų nariai, rengiantys ir įgyvendinę atitinkamos procedūros sąlygas, taip pat pagal sutartį su auditoriumi ir audito įmone sąlygas vertinę nepriklausomi ekspertai įstatymų nustatyta tvarka turėtų atlyginti dėl jų kaltės padarytą žalą bendrovės dalyviams.

Dėl darbuotojų, dalyvių ir kreditorių apsaugos

Vienos valstybės ribas peržengiančių procedūrų tikslas yra ne tik sudaryti galimybę bendrovėms įgyvendinti vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą veiksmingai ir efektyviai, bet ir tinkamu bei proporcingu būdu apsaugoti labiausiai paveiktus suinteresuotus asmenis – darbuotojus, kreditorius ir dalyvius.

Įstatymo projektu (5, 17, ir 30 straipsniai) siūloma nustatyti, kad bendrovės valdyba (jei valdyba nesudaroma – vadovas) turėtų pareigą parengti dalyviams ir darbuotojams skirtą bendrą ataskaitą, arba atskiras ataskaitas dalyviams ir darbuotojams. Bendrovės valdybos (jei valdyba nesudaroma – vadovo) parengtame bendros ataskaitos skyriuje, skirtame darbuotojams ar atskiroje ataskaitoje, skirtoje darbuotojams, jei ji būtų rengiama, turėtų būti paaiškintas vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros poveikis darbo santykiams, bet kokie reikšmingi darbo sąlygų ar bendrovės veiklos pasikeitimai, poveikis dukterinių bendrovių darbuotojams bei kita darbuotojams svarbi informacija, kaip pavyzdžiui pokyčiai susitarimams kolektyvinėmis sutartimis, ar bus pakeistos bendrovės veiklos vietos, pavyzdžiui, buveinės vieta. Be to, turėtų būti pateikta informacija apie valdymo organus, darbuotojus, įrangą, patalpas ir turtą prieš vykdant vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą ir ją įvykdžius, apie tikėtinus darbo organizavimo, darbo užmokesčio, konkrečių darbo vietų pokyčius ir tikėtinas pasekmes jas užimantiems darbuotojams.

Įvykdžius vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą, dalyviai dažnai atsiduria padėtyje, kai keičiasi jų teisėms taikytina teisė, nes jie tampa bendrovės, kuriai taikoma kitos valstybės narės teisė nei ta, kuri buvo taikoma prieš procedūrą, dalyviais. Todėl Įstatymo projektu visų pirma siūloma, kad bendroje ar atskiroje ataskaitoje, skirtoje dalyviams, turėtų būti paaiškintas vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros poveikis dalyviams, dalyviams siūlomos piniginės kompensacijos ir jų apskaičiavimo metodai, paaiškintos dalyvių teisės ir jų gynimo priemonės, įtvirtintos Įstatymo projekte bei procedūros sąlygose, taip pat kita dalyviams svarbi informacija,

atsižvelgiant į būsimą bendrovės ir jos dukterinių bendrovių veiklą, kaip pavyzdžiui informacija apie jų teisę pasitraukti iš bendrovės.

Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad bendrovės darbuotojai turėtų galimybę pareikšti nuomonę dėl ataskaitos, su kuria bendrovės valdyba (jei valdyba nesudaroma – vadovas) turi sudaryti galimybę susipažinti elektroninių ryšių priemonėmis ne vėliau kaip likus 45 dienoms iki visuotinio akcininkų susirinkimo, kurio darbotvarkėje būtų numatyta priimti sprendimą dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros. Darbuotojų ne vėliau kaip likus 5 darbo dienoms iki visuotinio akcininkų susirinkimo gauta nuomonė turėtų būti pridedama prie ataskaitos, ir apie tai atitinkamai turėtų būti informuoti dalyviai.

Reikalavimas parengti dalyviams ir darbuotojams skirtas ataskaitas nebūtų taikomas tuo atveju, kai bendrovės visų akcijų savininkas būtų vienas asmuo arba jei su tuo sutiktų visi bendrovės dalyviai, taip pat, kai bendrovė ar jos dukterinė bendrovė neturi jokių kitų darbuotojų, išskyrus savo valdymo organo narius.

Siekiant apsaugoti bendrovės dalyvių teises, Įstatymo projektu (7, 19 ir 32 straipsniai) siūloma nustatyti, kad dalyviai turėtų teisę perleisti savo akcijas už tinkamą piniginę kompensaciją, kuri būtų išmokama ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros užbaigimo. Dalyvių išreikštas prieštaravimas dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygų ir (ar) ketinimas pasinaudoti savo teise perleisti akcijas turėtų būti išreiškiamas bet kokia forma, kuria gali būti įgyvendinama dalyvių teisė balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime. Dalyviai, kurie neinformuotų bendrovės apie sprendimą pasinaudoti savo teise perleisti akcijas visuotinio akcininkų susirinkimo, kurio darbotvarkėje numatyta priimti sprendimą dėl procedūros, metu, apie tokį savo sprendimą turėtų teisę pranešti bendrovei jos nurodytu elektroniniu paštu ne vėliau kaip per 20 dienų nuo visuotinio akcininkų susirinkimo dienos. Kartu siūloma numatyti, kad tuo atveju, jei dalyvis nebegalėtų (praleidus 20 dienų po visuotinio akcininkų susirinkimo terminą pranešimui apie sprendimą pasinaudoti teise perleisti savo akcijas) pasinaudoti savo teise perleisti akcijas už tinkamą piniginę kompensaciją, bet dėl vienos iš valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygų ar bet kokio bendrovės steigimo dokumento ir (ar) įstatų sąlygų pakeitimo padidėtų jo ekonominiai išpareigojimai bendrovei arba tretiesiems asmenims, tokiems pakeitimams balsuodami atskirai turėtų pritarti visi dalyviai, su kurių teisėmis šie pakeitimai būtų susiję.

Įstatymo projekte taip pat numatoma dalyvių teisė ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo visuotinio akcininkų susirinkimo, kuriame priimtas sprendimas dėl procedūros, kreiptis į teismą dėl papildomos piniginės kompensacijos skyrimo, jeigu būtų pagrindas manyti, kad bendrovės siūlomas piniginės kompensacijos dydis buvo nustatytas netinkamai. Tokiu atveju, priimtas teismo sprendimas būtų taikomas visų dalyvių, pranešusių bendrovei apie sprendimą pasinaudoti teise perleisti savo akcijas, atžvilgiu. Tačiau dalyviams laiku nepasinaudojus minėtomis teisėmis ir visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą patvirtinti vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą, visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimas negalėtų būti skundžiamas vadovaujantis vien tuo, kad buvo netinkamai nustatyta piniginė kompensacija, arba kad informacija dėl piniginės kompensacijos neatitiko teisės aktų reikalavimų.

Vienos valstybės ribas peržengiančio jungimosi ar skaidymo atveju, Įstatymo projekte siūloma numatyti, kad dalyviai, kurie nepasinaudotų teise perleisti savo akcijas ir kurie nesutiktų su jungimosi ar skaidymo sąlygose nustatytu akcijų keitimo santykiu, ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo visuotinio akcininkų susirinkimo, kuriame būtų priimtas sprendimas dėl bendrovės jungimosi ar skaidymo, dienos turėtų teisę kreiptis į teismą dėl piniginės išmokos skyrimo. Tačiau pažymėtina, kad ginčo dėl piniginės išmokos skyrimo nagrinėjimas teisme nebūtų pagrindas stabdyti jungimosi ar skaidymo registravimą, teismo priimtas sprendimas būtų privalomas po jungimosi veiksiančiai bendrovei, įgyjančioms bendrovėms, o dalinio skaidymo atveju – ir skaidomai bendrovei, ir būtų taikomas visų dalyvių, nepasinaudojusių teise perleisti savo akcijas, atžvilgiu.

Dėl kreditorių padėties vienos valstybės ribas peržengiančių procedūrų metu, pažymėtina, kad siekiant išvengti neapibrėžtumo tiek bendrovėms, tiek jų kreditoriams dėl jų reikalavimo vykdymo, Įstatymo projekte (8, 20 ir 33 straipsniai) siūloma nustatyti, kad bendrovė privalėtų papildomai savo

prievolių įvykdymą užtikrinti kiekvienam to pareikalavusiam kreditoriui, kurio teisės atsirado ir nepasibaigė iki vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygų atskleidimo dienos esant šiam sąlygų visetui: 1) jeigu būtų pagrindas manyti, kad dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros prievolių įvykdymas pasunkės; ir 2) jeigu vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygose siūlomos apsaugos priemonės kreditoriui nebūtų tinkamos ir bendrovė papildomai neužtikrintų prievolių įvykdymo to reikalaujančiam kreditoriui, išskyrus atvejus, kai įsipareigojimų kreditoriui įvykdymas būtų užtikrintas įkeitimu, hipoteka, laidavimu ar garantija. Jei dėl papildomo prievolių įvykdymo užtikrinimo ginčas būtų nagrinėjamas teisme, valstybės ribas peržengianti procedūra negalėtų būti užbaigiama iki teismo sprendimo įsiteisėjimo. Šios kreditorių apsaugos nuostatos nebūtų taikomos piniginių ar nepiniginių įsipareigojimų viešiesiems subjektams vykdymo užtikrinimui.

Taip pat, vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo atveju, kreditoriai, kurių reikalavimai atsirado iki viešo paskelbimo apie parengtas pertvarkymo sąlygas dienos, turėtų turėti galimybę atsižvelgti į galimą jurisdikcijos ir taikytinos teisės pasikeitimo poveikį dėl vienos valstybės ribas peržengiančios pertvarkymo, todėl Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad kreditoriai turėtų teisę pareikšti ieškinį išvykimo valstybėje narėje per dvejų metų laikotarpį po to, kai įsigaliojūt vienos valstybės ribas peržengiantis pertvarkymas.

Dėl informavimo apie parengtas vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygas pareigos

Įstatymo projektu (6, 18 ir 31 straipsniai) siūloma nustatyti, kad bendrovė apie parengtas pasirinktos procedūros sąlygas turėtų viešai paskelbti įstatuose nurodytame šaltinyje tris kartus ne mažesniais kaip 30 dienų intervalais arba ne vėliau kaip likus 40 dienų iki visuotinio akcininkų susirinkimo, kurio darbotvarkėje numatyta priimti sprendimą dėl procedūros, viešai paskelbti įstatuose nurodytame šaltinyje vieną kartą ir pranešti visiems bendrovės kreditoriams raštu. Nuo tokio pirmojo viešo paskelbimo dienos bendrovė įgytų atitinkamai pertvarkomos, peržengiant vienos valstybės ribas, jungiamos, peržengiant vienos valstybės ribas ar dalyvaujančios vienos valstybės ribas peržengiančiame jungime arba skaidomos, peržengiant vienos valstybės ribas, bendrovės statusą.

Įstatymo projektu siūloma sudaryti galimybę bendrovėms pasirinkti iš dviejų alternatyvių dokumentų skelbimo apie parengtas sąlygas būdų. Bendrovės turėtų galimybę ne vėliau kaip pirmąją viešo paskelbimo apie parengtas sąlygas įstatuose nurodytame šaltinyje dieną juridinių asmenų registro tvarkytojui pateikti vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygas, jų vertinimo ataskaitą, jeigu ji būtų rengiama, ir pranešimą dalyviams, kreditoriams, darbuotojų atstovams, arba jei tokių atstovų nėra, patiems darbuotojams apie jų teisę pateikti pastabas dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygų ne vėliau kaip likus 5 darbo dienoms iki visuotinio akcininkų susirinkimo. Antruoju variantu – jei bendrovė visą laikotarpį, prasidedantį ne vėliau kaip pirmąją viešo paskelbimo apie parengtas vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygas įstatuose nurodytame šaltinyje dieną, ir pasibaigiantį ne anksčiau kaip visuotinio akcininkų susirinkimo dieną skelbtų anksčiau nurodytus dokumentus viešai ir neatlygintinai savo interneto svetainėje bei nurodytų jų paskelbimo šioje interneto svetainėje datą, reikalavimas bendrovei pateikti dokumentus juridinių asmenų registro tvarkytojui nebūtų taikomas, išskyrus reikalavimą pateikti juridinių asmenų registrai reikalingą informaciją, susijusią su šiuo paskelbimu interneto svetainėje. Abiem atvejais juridinių asmenų registro tvarkytojas privalėtų paskelbti apie gautas atitinkamos vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygas ar interneto svetainės nuorodą ir sudaryti galimybę su šia informacija susipažinti nemokamai iki atitinkamos procedūros užbaigimo.

Dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros patvirtinimo visuotiniame akcininkų susirinkime

Įstatymo projektu (9, 21 ir 34 straipsniai) siūloma nustatyti, kad visuotinis akcininkų susirinkimas, vadovaudamasis vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygomis ir dalyviams bei darbuotojams skirtomis ataskaitomis ir gautomis pastabomis, jei buvo pateiktos, kvalifikuota balsų dauguma, kuri negalėtų būti mažesnė kaip 2/3 visų susirinkime dalyvaujančių akcininkų akcijų suteikiamų balsų, turėtų nuspręsti, ar patvirtinti vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sąlygas ir steigimo dokumentus ir (ar) įstatus, jeigu jie būtų rengiami kaip atskiras dokumentas, parengtus pagal tos valstybės narės teisę, kurioje po vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros veiktų bendrovė ar bendrovės. Taip pat, bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas turėtų teisę nuspręsti, kad vienos valstybės ribas peržengianti procedūra galėtų būti užbaigta tik visuotiniam akcininkų susirinkimui pritarus taisyklėms, nustatančioms darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus po vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros veiksmiančioje bendrovėje tvarką.

Dėl vienos valstybės ribas peržengiančių procedūrų teisėtumo patikrinimo ir pasirengimo procedūrai pažymėjimo išdavimo

Siekiant sudaryti bendrovėms optimalias sąlygas, aiškia, nuspėjamą ir tinkamą teisinę sistemą, o kartu efektyvią bei veiksmingą *ex-ante* vienos valstybės ribas peržengiančių procedūrų kontrolę, vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą vykdančios bendrovės ar bendrovių valstybių narių kompetentingoms institucijoms turi būti suteikti įgaliojimai išduoti pasirengimo pertvarkymui, jungimuisi arba skaidymui pažymėjimą (toliau – pasirengimo procedūrai pažymėjimas). Valstybių narių, kurioje atlikus vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą ketina veikti bendrovė ar bendrovės, kompetentingos institucijos be tokio pažymėjimo negalėtų patvirtinti vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros.

Siekiant vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros procesą išlaikyti kuo paprastesnį ir operatyvesnį, Įstatymo projektu (10, 22 ir 35 straipsniai) siūloma nustatyti, kad vienos valstybės ribas peržengiančių procedūrų teisėtumą tikrintų, teisėtumo patikrinimą koordinuotų ir pasirengimo procedūrai pažymėjimą išduotų juridinių asmenų registro tvarkytojas. Sprendimas išduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą būtų priimamas atsižvelgiant į kitų teisėtumą tikrinančių institucijų pateiktas išvadas dėl bendrovės vykdomos procedūros teisėtumo. Pasirengimo procedūrai pažymėjimo išdavimas patvirtintų, kad įvykdytos visos prieš vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą būtinos sąlygos ir reikalavimai bei tinkamai atliktos procedūros Lietuvos Respublikoje.

Bendrovė, kreipdamasi į juridinių asmenų registrų tvarkytoją dėl pasirengimo procedūrai pažymėjimo išdavimo, turėtų pateikti visus su pasirinkta procedūra susijusius Įstatymo projekte siūlomus nustatyti dokumentus, taip pat bendrovė turėtų nurodyti pasirinktą notarą, kuris teiks išvadą dėl procedūros teisėtumo. Visus šiuos dokumentus juridinių asmenų registro tvarkytojas ne vėliau kaip kitą darbo dieną elektroninių ryšių priemonėmis privalėtų perduoti kitoms teisėtumą tikrinančioms institucijoms.

Siekiant tinkamai ir išsamiai įvertinti vykdomos procedūros teisėtumą bei galimą poveikį suinteresuotiems asmenims (darbuotojams, kreditoriams), Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad juridinių asmenų registro tvarkytojas sprendimą išduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą priimtų įvertinęs juridinių asmenų registre ir juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje tvarkomus duomenis ir informaciją apie bendrovę, taip pat gavęs bendrovės prašyme išduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą nurodyto notaro, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Valstybinės darbo inspekcijos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teigiamas išvadas dėl procedūrų teisėtumo. Visos teisėtumą tikrinančios institucijos savo kompetencijos ribose nagrinėtų juridinių asmenų registro tvarkytojui bendrovės pateiktus dokumentus ir informaciją, taip pat jei taikoma, bendrovės patvirtinimą, kad pradėta darbuotojų dalyvavimo priimant sprendimus procedūra, patikrintų piniginių ar nepiniginių įsipareigojimų viešojo sektoriaus subjektams vykdymą, ar jų užtikrinimą arba specialių sektoriams taikomų reikalavimų, įskaitant įsipareigojimų, susijusių su vykdomomis procedūromis, užtikrinimą ir patikrintų, ar vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros

sąlygose pateikiama informacija apie procedūras, pagal kurias nustatomi atitinkami susitarimai ir apie tokių susitarimų galimybes, kiek tai susiję su darbuotojų dalyvavimo priimančiais sprendimus laikymusi. Teisėtumą tikrinančios institucijos, be kita ko, turėtų įvertinti ir tokius aspektus, kaip teisminių procesų (darbo ar kt. teisės aktų pažeidimų) ar pradėtų tyrimų bendrovės atžvilgiu atitinkamose srityse faktą, bei galimą šiuose procesuose priimtų sprendimų poveikį bendrovei, jos veiklai, kaip pavyzdžiui, papildomų išpareigojimų atsiradimas. Šiame procese teisėtumą tikrinančios institucijos turėtų teisę konsultuotis su kitomis institucijomis, turinčiomis kompetenciją atitinkamose su konkrečiu tikrinimu susijusiose aktualiose srityse, įskaitant ir kitos valstybės narės, kurioje po vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros veiks bendrovė institucijas, taip pat turi teisę iš šių institucijų, taip pat iš pačios bendrovės gauti informaciją ir dokumentus, reikalingus procedūros teisėtumo patikrinimui. Siekiant užtikrinti „vieno langelio“ principą, bendrovė visus teisėtumą tikrinančių institucijų prašomus papildomus dokumentus ir informaciją, teisėtumą tikrinančioms institucijoms, turėtų teikti per juridinių asmenų registro tvarkytoją. Kitos teisėtumą tikrinančios institucijos savo išvadas dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros juridinių asmenų registro tvarkytojui elektroninių ryšių priemonėmis turėtų pateikti ne vėliau kaip per 10 savaičių nuo dokumentų ir informacijos gavimo toje institucijoje dienos. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad juridinių asmenų registro tvarkytojas, gavęs kitų teisėtumą tikrinančių institucijų išvadas, nebeturėtų tikrinti bendrovės vykdomos procedūros teisėtumo tų institucijų kompetencijai priskirtais aspektais.

Istatymo projektu siūloma nustatyti, kad juridinių asmenų registro tvarkytojas, įvertinęs juridinių asmenų registre ir juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje tvarkomus duomenis ir informaciją apie prašymą išduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą pateikusią bendrovę, taip pat gavęs teigiamas kitų teisėtumą tikrinančių institucijų išvadas, išduotų pasirengimo procedūrai pažymėjimą arba atsisakytų jį išduoti ir nurodytų tokio atsisakymo priežastis bei suteiktų bendrovei galimybę ištaisyti trūkumus per juridinių asmenų registro ar kitos teisėtumą tikrinančios institucijos registrai siūlomą laikotarpį ir įvykdyti sąlygas arba atlikti procedūras, jei būtų nustatoma, kad vienos valstybės ribas peržengianti procedūra neatitinka visų sąlygų ir nebuvo atliktos visos reikiamos procedūros. Tuo atveju, kai juridinių asmenų registro tvarkytojui, atsižvelgiant į juridinių asmenų registre ir juridinių asmenų dalyvių informacinėje sistemoje tvarkomus duomenis ir informaciją apie bendrovę, kiltų abejonių dėl to, kad vienos valstybės ribas peržengianti procedūra gali būti vykdoma piktnaudžiavimo arba sukčiavimo tikslais, kad būtų išvengta Europos Sąjungos ar nacionalinės teisės taikymo, arba siekiama tai padaryti, arba siekiama nusikalstamų tikslų, jis turėtų kreiptis išvados į kitas institucijas, turinčias kompetenciją įvairiose srityse (pvz. teisėsaugos institucijas), kurios išvadą privalėtų pateikti per nustatytą terminą. Todėl sprendimui dėl pasirengimo procedūrai pažymėjimo išdavimo priimti, juridinių asmenų registro tvarkytojas turėtų atsižvelgti ir į šių kompetentingų institucijų išvadas.

Pažymėtina, kad pasirengimo procedūrai pažymėjimas galėtų būti išduodamas, tik kai visų teisėtumą tikrinančių ir kitų kompetentingų institucijų išvados būtų teigiamos. Kitų institucijų pateiktų išvadų pagrįstumo juridinių asmenų registro tvarkytojas neturėtų tikrinti. Tuo atveju, kai teisėtumo patikrinimo metu būtų nustatomi tam tikri trūkumai, juridinių asmenų registro tvarkytojas turėtų suteikti terminą trūkumams pašalinti, o procedūros teisėtumo tikrinimo terminas būtų stabdomas iki ištaisomi minėti trūkumai. Trūkumų taisymas bei poreikis siųsti papildomus dokumentus ar informaciją apie ištaisytus trūkumus kitoms teisėtumą tikrinančioms institucijoms kiekvieną kartą turėtų būti vertinami individualiai, priklausomai nuo tokių trūkumų pobūdžio. Jeigu savo išvadą dėl procedūros teisėtumo konkreti kompetentinga institucija pateiktų, reiškia jai duomenų tokiam sprendimui priimti pakanka. Tuo atveju, kai teigiamos išvados kompetentinga institucija pateikti negali dėl konkrečių trūkumų, tuomet per jos siūlomą terminą ištaisius trūkumus, dokumentai per juridinių asmenų registrą turėtų būti pateikiami tai institucijai pakartotinai. Gali būti ir taip, kad savo išvadas kitos teisėtumą tikrinančios institucijos jau būtų pateikusias, tačiau bendrovė, pateikusi prašymą išduoti pasirengimo atitinkamai vykdomai procedūrai pažymėjimą, juridinių asmenų registruui nėra pateikusi savo finansinių ataskaitų rinkinio laiku arba juridinių asmenų registre ar juridinių asmenų registro dalyvių informacinėje sistemoje neįregistravusi atitinkamų bendrovės duomenų pakeitimų, kurie turėjo būti įregistruoti. Tokiu atveju sprendimas išduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą galėtų būti priimamas tik juridinių asmenų registro tvarkytojui pateikus įstatyme įtvirtintus reikalaujamus dokumentus ar juridinių asmenų registre, o taip pat juridinių asmenų registro dalyvių informacinėje sistemoje pakeitus konkrečius keistinus duomenis per juridinių asmenų registro nustatytą terminą trūkumams pašalinti. Pažymėtina ir tai, kad atskiros išvados juridinių asmenų registro tvarkytojas nerengtų, o jo išduodamas pasirengimo procedūrai pažymėjimas patvirtintų, kad jo, o taip pat kitų teisėtumą tikrinančių institucijų išvados yra teigiamos.

Siūlomas maksimalus terminas trūkumams pašalinti Įstatymo projekte nėra numatytas, tačiau tai turėtų būti protingas terminas, o nustatyti trūkumai tokie, kuriuos galima būtų ištaisyti per protingą terminą (pavyzdžiui 7-10 darbo dienų). Tokiu atveju, kai trūkumams pašalinti reikalingas ypač ilgas terminas (pavyzdžiui vienas ar du mėnesiai), juridinių asmenų registro tvarkytojas turėtų atsisakyti išduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą nurodydamas tokio atsisakymo priežastis. Išnykus aplinkybėms, dėl kurių buvo atsisakyta išduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą, bendrovė turėtų pakartotinai kreiptis dėl pasirengimo atitinkamai procedūrai pažymėjimo išdavimo. Juridinių asmenų registro tvarkytojo bendrovei išduotas pasirengimo procedūrai pažymėjimas turėtų būti prieinamas per Registrų sąveikos sistemą.

Juridinių asmenų registro tvarkytojas sprendimą išduoti arba neišduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą turėtų priimti per 12 savaičių nuo bendrovės dokumentų ir informacijos pateikimo juridinių asmenų registro tvarkytojui dienos. Tam tikrais atvejais, bendrovėms suteikiamomis galimybėmis vykdyti vienos valstybės ribas peržengiančią procedūrą gali būti naudojamosi piktnaudžiavimo arba sukčiavimo tikslais, pavyzdžiui, siekiant išvengti pareigos užtikrinti darbuotojų teises, mokėti socialinio draudimo įmokas ar vykdyti mokestines prievoles, arba siekiant nusikalstamų tikslų. Todėl Įstatymo projektu siūloma nustatyti, kad jeigu juridinių asmenų registro tvarkytojui ar kitoms teisėtumą tikrinančioms institucijoms vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros teisėtumo tikrinimo metu kiltų abejonių, dėl to, kad vienos valstybės ribas peržengianti procedūra vykdoma piktnaudžiavimo arba sukčiavimo tikslais, kad būtų išvengta ES ar nacionalinės teisės taikymo arba siekiama tai padaryti, arba siekiama nusikalstamų tikslų, jos atsižvelgtų į konkretaus atvejo visus svarbius faktus ir aplinkybes, apie kuriuos sužino atlikdamos teisėtumo tikrinimą, įskaitant konsultacijas su kompetentingomis institucijomis, terminas dėl pasirengimo procedūrai pažymėjimo išdavimo galėtų būti pratęstas, tačiau ne daugiau kaip 12 savaičių. Sprendimą dėl termino pratęsimo juridinių asmenų registro tvarkytojas galėtų priimti savo iniciatyva arba atsižvelgdamas į kitų teisėtumą tikrinančių institucijų pateiktą informaciją ir siūlomą pratęsimo terminą.

Tuo atveju, jei ir pratęsus terminą dėl pasirengimo procedūrai pažymėjimo išdavimo dėl vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros sudėtingumo nebūtų įmanoma laiku atlikti

teisėtumo tikrinimo, kitos teisėtumą tikrinančios institucijos nedelsdamos turėtų informuoti juridinių asmenų registro tvarkytoją apie vėlavimo priežastis, o juridinių asmenų registro tvarkytojas apie tai iki nurodytų terminų pabaigos raštu informuotų prašymą išduoti pasirengimo procedūrai pažymėjimą pateikusiai bendrovei.

Svarbu pažymėti, kad teisėtumą tikrinančios institucijos teisėtumo tikrinimo tikslais galėtų priimti sprendimą kreiptis ir į nepriklausomą ekspertą. Apie kreipimąsi į nepriklausomą ekspertą, kitos teisėtumą tikrinančios institucijos turėtų pranešti juridinių asmenų registro tvarkytojui. Nepriklausomo eksperto paslaugas turėtų apmokėti šių paslaugų užsakymą inicijuojanti teisėtumą tikrinanti institucija. Tokiu būdu būtų užtikrinama, kad į tokį ekspertą būtų kreipiamasi tik išskirtiniais atvejais, kai teisėtumą tikrinanti institucija savo išvados dėl procedūros teisėtumo parengimui, tokią nuomonę gauti turi.

Dėl pasirengimo procedūrai pažymėjimo perdavimo ir po vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros Lietuvos Respublikoje veikiančių bendrovės teisėtumo patikrinimo

Atsižvelgiant į tai, kad vienos valstybės ribas peržengianti procedūra patikrinus jos teisėtumą yra tęsiama kitoje valstybėje narėje, Įstatymo projektu (11, 23 ir 36 straipsniai) siūloma nustatyti, kad juridinių asmenų registro tvarkytojo Lietuvos Respublikoje išduotas pasirengimo procedūrai pažymėjimas turėtų būti prieinamas per Registrų sąveikos sistemą.

Atsižvelgiant į tai, kad siūlomas priimti Įstatymo projektas reglamentuotų procedūras ta apimtimi, kiek tai susiję su atliekamomis procedūromis Lietuvos Respublikoje, Įstatymo projekte (12, 24 ir 37 straipsniai) siūloma nustatyti, kad juridinių asmenų registro tvarkytojas, gavęs iš bendrovės po procedūros atlikimo veikiančios bendrovės įregistravimui reikalingus dokumentus, ne vėliau kaip kitą darbo dieną elektroninių ryšių priemonėmis šiuos dokumentus ir kitos valstybės narės išduotą pasirengimo procedūrai pažymėjimą perduotų juridinių asmenų registro tvarkytojui teiktame prašyme nurodytam notarui, kuris patikrintų, kad įstatymuose ar steigimo sandoryje nustatytos prievolės yra įvykdytos ir atsirado įstatymuose ar steigimo dokumentuose numatytos aplinkybės ir juridinį asmenį registruoti galima. Juridinių asmenų registro tvarkytojas, gavęs notaro patvirtinimą, kad įvykdytos visos sąlygos ir reikalavimai bei tinkamai atliktos visos prieš procedūros užbaigimą būtinos atlikti procedūros Lietuvos Respublikoje, turėtų įregistruoti bendrovę ar bendrovės juridinių asmenų registre ir nuo šio momento vienos valstybės ribas peržengianti procedūra būtų laikoma baigta bei negalėtų būti pripažinta negaliojančia.

Dėl vienos valstybės ribas peržengiančių procedūrų pasekmių

Įvykdytos vienos valstybės ribas peržengiančios procedūros turėtų pasekmių šiame procese dalyvaujančiai bendrovei ar bendrovėms, todėl Įstatymo projekte (14, 26 ir 39 straipsniai) siūloma įtvirtinti nuostatas dėl su konkrečia procedūra susijusių pasekmių. Įvykdžius vienos valstybės ribas peržengiantį pertvarkymą, visas iki pertvarkymo veikusios bendrovės turtas, teisės ir pareigos, įskaitant iš darbo santykių kylančias teises ir pareigas, pereitų pertvarkytai bendrovei nuo jos įregistravimo momento, kartu pertvarkomos bendrovės dalyviams tampant pertvarkytos bendrovės dalyviais, išskyrus atvejus, kai jie pasinaudojo teise perleisti savo akcijas už tinkamą piniginę kompensaciją.

Įvykdžius vienos valstybės ribas peržengiantį jungimąsi turtas ir įsipareigojimai, taip pat visos teisės ir pareigos, įskaitant iš darbo santykių kylančias teises ir pareigas, pereitų po jungimosi veikiančiai bendrovei nuo šios bendrovės įregistravimo juridinių asmenų registre arba nuo atitinkamos valstybės narės, kurios teisė bus taikoma po jungimosi veikiančiai bendrovei, teisės aktuose nustatyto jungimosi užbaigimo momento, o jungiamų bendrovių dalyviai, kurie nebūtų pasinaudoję savo teise pasitraukti, taptų įsigyjančios bendrovės arba naujos po jungimosi veikiančios bendrovės dalyviais.

Vienos valstybės ribas peržengiančio skaidymo, priklausomai nuo atliekamo skaidymo būdo (visiško, dalinio ar skaidymo atskiriant), atveju turtas ir įsipareigojimai, taip pat visos teisės ir pareigos, įskaitant iš darbo santykių kylančias teises ir pareigas, būtų perduodamos įgyjančioms bendrovėms pagal vienos valstybės ribas peržengiančio skaidymo sąlygose numatytą paskirstymą, o skaidomos bendrovės dalyviai, kurie nebūtų pasinaudoję savo teise pasitraukti, taptų įgyjančių bendrovių dalyviais arba liktų skaidomos bendrovės dalyviais, arba taptų tiek skaidomos bendrovės, tiek įgyjančių bendrovių dalyviais.

Dėl priimto įstatymo įsigaliojimo ir taikymo

Siekiant sudaryti galimybę vykdyti visas Įstatymo projektu siūlomas įtvirtinti vienos valstybės ribas peržengiančias procedūras, numatoma, kad priimtas įstatymas įsigaliotų 2023 m. rugpjūčio 31 d. tokiu būdu užtikrinant, kad juridinių asmenų registro tvarkytojas turėtų pakankamai laiko juridinių asmenų registro (JAR) tvarkytojo ir juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos tobulinimo darbams atlikti.

Atsižvelgiant į tai, kad galimybė vykdyti vienos valstybės ribas peržengiantį jungimąsi įtvirtinta jau dabar, siekiant aiškumo, Įstatymo projekto nuostatomis dėl Įstatymo taikymo siūloma nustatyti, kad vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi procedūros, pradėtos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, baigiamos vadovaujantis iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusio Lietuvos Respublikos vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nuostatomis.

Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registrų įstatymo Nr. IX-368 2, 4¹ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektu, Juridinių asmenų registro įstatymas papildomas nuostatomis, susijusiomis su duomenų ir informacijos keitimusi per Registrų sąveikos sistemą.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymų projektus neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Įstatymų projektuose siūlomi pakeitimai neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturėtų turėti.

7. Kaip Įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Priėmus Įstatymų projektuose siūlomas pakeitimus būtų paskatintas bendrovių judumas Europos Sąjungoje ir sudaroma galimybė bendrovėms pakeisti ar supaprastinti savo organizacinę struktūrą, prisitaikyti prie besikeičiančių rinkos sąlygų ir pasinaudoti naujomis verslo galimybėmis kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje.

8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymo projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Įstatymų inkorporavimui į teisinę sistemą, reikės priimti Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“ Nr. X-1607, taip pat Lietuvos Respublikos darbo kodekso pakeitimus.

10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys

terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekto sąvokos bus suderintos Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektai neprieštaruoja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti

Iki Įstatymo projekte nustatyto termino reikės priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimo Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“, taip pat Teisingumo ministro 2013 m. spalio 11 d. įsakymo Nr. 1R-231 „Dėl Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti reikės apytiksliai 1 060 000 eurų Juridinių asmenų registro tvarkytojo (JAR), taip pat Juridinių asmenų dalyvių (JADIS) informacinėms sistemoms tobulinti.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam Projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis

Reikšminiai Įstatymų projektų žodžiai: „bendrovė“, „pertvarkymas“, „jungimasis“, „skaidymas“, „teisėtumo tikrinimas“, „vienos valstybės ribas peržengiantis“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.
